ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΣΕΒΟΛΟΔ ΓΚΑΡΣΙΝ

ΤΟ ΣΙΝΙΑΛΟ

Από μικρό παιδί ὁ Σέμεν εἶχε μάθει νὰ φτιάχνῃ φλογέρες ἀπὸ κλωνάρια ἰτιᾶς. Ἔβγαζε τὴ φλοῦδα, σκάλιζε τὸ ξύλο, ἄνοιγε τρύπες ὅπου χρειάζονταν, ἔκοβε λιγάκι τὴν ἄκρια καὶ ἡ φλογέρα ἦταν ἕτοιμη, τόσο καλοφτιαγμένη, ποὺ μποροῦσε νὰ παίξῃ καὶ τὰ πιὸ δύσκολα τραγούδια.

Ὅταν ὅμως πήραν τὸ Σέμεν τὰ γεράματα, ἔγινε φύλακας τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Ἡ ἀλήθεια τώρα εἶνε πὼς τὶς ὧρες ποὺ δὲν εἶχε δουλειά, ἔφτιαχνε ἀκόμα φλογέρες, ποὺ τὶς πουλοῦσε στὸ κοντινότερο χωριὸ μὲ κάποιο φίλο του, ἀδηγὸ ἁμαξοστοιχίας. Σὲ κάθε φλογέρα ἔβγαζε ὡς δύο καπίκια.

Τρεῖς μέρες μετὰ μιὰ ἐπιθεώρηση ποὺ ἔγινε στὸ φυλακεῖο του, ὁ Σέμεν εἶπε τῆς γυναίκας του νἄχει τὸ νοῦ της στὸ τραῖνο ποὺ θὰ περνοῦσε στὶς 6 καὶ 2 λεπτά, πῆρε τὸ σουγιά του καὶ ξεκίνησε νὰ πάῃ στὸ δάσος νὰ κόψῃ κλωνάρια ἰτιᾶς γιὰ φλογέρες...

Ἔτσι βαδίζοντας σιγὰ κατέβηκε τὴν πλαγιὰ καὶ μπῆκε σ' ἕνα πυκνοφυτευμένο δενδρόστομο. Μισὴ ὥρα μακρυὰ ἀπ' τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἦταν ἕνας βάλτος. Ἐκεῖ κοντὰ εἴχανε φυτρώσει μερικὲς μικρὲς ἰτιές, μὲ κάτι κλωνάρια ποὺ ἦσαν μοναδικὰ γιὰ τὶς φλογέρες του. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα, ὁ Σέμεν ἔκοψε πολλά, πάρα πολλὰ κλωνάρια. Ὅταν τελείωσε, ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασίλεψῃ. Βιθυὰ σιγὴ εἶχε ἁπλωθῆ τριγύρω. Τίποτα δὲν ἀκουγόταν ἐκτὸς ἀπ' τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του καὶ τὸ τρίξιμο τῶν κλαδιῶν κάτω ἀπ' τὰ πόδια του...

Ὅταν ὅμως ἔφτασε στὴν ἄκρη τοῦ δάσους τοῦ φάνηκε σὰ νἄκουσε κάποιο θόρυβο, σὰ νὰ χτυποῦσε κανεὶς πάνω σὲ σίδερο.

Ὁ Σέμεν ἄνοιξε τὸ βῆμα τον κι' ἄρχισε νὰ προχωρῇ βιαστικά.

— Τί νὰ σημαίνῃ αὐτό; ἀναρωτήθηκε.

***

Μόλις βγῆκε ἀπ' τὸ δάσος, εἶδε στὴν ἀνηφοριὰ ἕνα σκυμμένο ἄνθρωπο νὰ φτιάχνει κάτι μάνι-μάνι, σὰ νὰ βιαζότανε. Ὁ Σέμεν πλησίασε σιγὰ-σιγά. Στὴν ἀρχὴ νόμισε πὼς ἦτανε κανένας κλέφτης, ἀπὸ κεῖνους ποὺ κλέβουν τὶς βίδες τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Μὰ ὁ ἄγνωστος εἶχε σηκωθῆ ὄρθιος, στὸ μεταξύ. Στὸ δεξί του χέρι κρατοῦσε ἕνα μοχλό. Τὸν ἔβαλε κάτω ἀπ' τὴν τροχιά, τὸν ἔπιασε καὶ ἡ σιδερένια ράβδος βγῆκε ἀπ' τὴ θέση της.

Ζάλη καὶ ἴλιγγος φρικτὸς ἔπιασε τότε τὸ Σέμεν ἀπ' τὸν τρόμο.

Τοῦ φάνηκε πὼς ὁλόκληρος ἡ γῆ γύριζε κάτω ἀπ' τὰ πόδια του. Ἔκανε νὰ μπήξῃ μιὰ φωνή, ἀπ' τὸ στῆθος του ὅμως δὲν ἔβγαινε κανένας ἦχος.

Ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἦταν ὁ Βασίλης —ὁ Βασίλης ὁ κατσουφιασμένος κι' ὁ ἀγριοπρόσωπος, ποὺ ὅλοι στὸ χωριὸ τὸν φοβόντουσαν, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἤξερε τί σκεφτότανε καὶ τί ἤθελε νὰ κάνει ὁ σκοτεινὸς αὐτὸς κι' ἀμίλητος ἄνθρωπος... Καὶ νὰ τώρα ποὺ ὁ παράξενος αὐτὸς ἄνθρωπος χαλοῦσε τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή !... Ὁ Σέμεν ἔφριξε... Ὁ Βασίλης σηκώθηκε ἀπότομα κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ πέρνοντας μαζί του καὶ τὰ ἐργαλεῖα του.

— Βασίλη Στεφάνοβιτς !... τοῦ φώναξε τότε μ' ἀπελπισία ὁ Σέμεν. Βασίλη !... Στάσου νὰ σὲ χαρῶ !... Γύρνα πίσω, Βασίλη !... Λύσμον τουλάχιστον τὸ ἐργαλεῖο, νὰ βάλουμε τὸ σίδερο στὴ θέση του !... Κανεὶς δὲ θὰ μάθῃ τίποτα... Βασίλη !... Θὰ πάρῃς τόσους ἀνθρώπους στὸ λαιμό σου !... Σῶσε τὴν ψυχή σου ἀπ' τὴν κόλαση !... Βασίλη !...

Μὰ ὁ Βασίλης δὲ γυροῦσε πίσω. Ἔτρεχε κατὰ τὸ δάσος, ἐνῶ ὁ Σέμεν στεκόταν ἀποροβλομένος. Τὰ κλωνάρια τῆς ἰτιᾶς εἴχανε πέσει ἀπ' τὰ χέρια του. Ἡ σιδερένια ράβδος τῆς γραμμῆς εἶτανε πεταμένη μπροστά του... Σὲ λίγο θὰ περνοῦσε μιὰ ἁμαξοστοιχία, ὄχι ἐμπορική... μὰ ἐπιβατική... Θὰ εἶτανε γεμάτη ἀνθρώπους... Πῶς νὰ τὴν σταματήσω ;... Δὲν εἶχε τίποτα μαζύ του, δὲν εἶχε τὴν κόκκινη σημαία νὰ δώσῃ σινιάλο κινδύνου... Καὶ δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ βάλῃ μὲ τὰ χέρια του τὴ σιδερένια ράβδο στὴ θέση της... Ἔπρεπε νὰ πάῃ στὸ φυλακεῖο. Ἐκεῖ θἄβρισκε ὅλα τὰ χρειαζούμενα...

— Θεέ μου ! εἶπε ὁ Σέμεν, βοήθησέ με !.. Θεέ μου !

***

Ἄρχισε κατόπιν νὰ τρέχῃ. Τρέχει, τρέχει... Μόλις καὶ μετὰ βίας ἀναπνέει, μὰ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ. Καταλαβαίνει πὼς ἀρχίζει νὰ χάνῃ τὶς δυνάμεις του.... Δὲν ἀντέχει πιὰ ἄλλο.... Τὰ πόδια του δὲν τὸν βαστοῦν πιά.... Ἀκόμα ἑκατὸ ὀργυιὲς δρόμο ἔχει νὰ κάνῃ.... ἄλλες ἑκατό.... Ἴσως ὅμως νὰ μὴν εἶνε οὔτε ἑκατό.... Καὶ τρέχει....

Ἄξαφνα, ἀκούει —ἀκούει, ναί— κάποιο σφύριγμα. Εἶνε τὸ ἐρχοστάσιο.... Οἱ ἐργάτες σκολᾶνε.... Καὶ τὸ τραῖνο περνάει, ἡ ὥρα εἶνε ἕξη καὶ δυὸ λεπτά... Ἀ ! θὰ περάσῃ τὸ τραῖνο... Θεέ μου ! λυπήσου τοὺς ἀθώους ! Καὶ ὁ Σέμεν στέκεται. Βλέπει ἤδη τὸν τροχὸ τῆς ἀτμομηχανῆς, τὸν ἀριστερὸν τροχό, νὰ ἐκτροχιάζεται, νὰ γέρνῃ, νὰ φεύγῃ ἀπ' τὴ θέση του, κι' ὁλόκληρη τὴν ἁμαξοστοιχία νὰ χωρεμοτσακίζεται ἀπ' τὸ ὕψος της γραμμῆς... Τὰ βαγόνια τῆς τρίτης θέσεως εἶνε γεμάτα... Ἕνα σωρὸ παιδιά, μικρὰ παιδάκια εἶνε ἐκεῖ μέσα... Καὶ τὸ τραῖνο πλησιάζει... Καὶ οἱ δυστυχισμένοι οἱ ἐπιβάται δὲν ξέρουν πὼς τοὺς περιμένει τρομερὸς θάνατος...

— Θεέ μου !.... Φώτισέ με.... Τί πρέπει νὰ κάνω ! Ὄχι, ὄχι, δὲν ἔχω πιὰ καιρὸ νὰ τρέξω ὡς τὸ σπίτι καὶ νὰ γυρίσω....

Θεέ μου !... Φώτισέ με !...

Καὶ ὁ Σέμεν δὲν πηγαίνει πιὰ κατὰ τὸ σπίτι του! Τρέχει πρὸς τὴ μέρος ἀπ' ὅπου ἔχει ἀφαιρεθῆ ἡ ράβδος. Τρέχει, τρέχει... Γιατί ; Οὔτε ὁ ἴδιος δὲν ξέρει... Φτάνει στὸ μέρος ὅπου εἶτανε πεταμένα τὰ κλωνάρια τῆς ἰτιᾶς. Τὰ βλέπει, καὶ πέρνει ἕνα. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ σημεῖο ἀπ' τὸ ὁποῖο θὰ περνοῦσε ἡ ἁμαξοστοιχία.

Τὴν ἀκούει νὰ σφυρίζῃ ἀπό μακρυά, ἀκούει τὶς σιδερένιες ράβδους νὰ βουίζουν καὶ νὰ τρίζουν στὸ πλησίασμα τοῦ τραίνου. Δὲν ἔχει πιὰ δύναμη νὰ τρέξῃ.

Στέκεται, βγάζει τὸ καπέλλο του, τὸ μαντῆλι του, τὸ σουγιά του.... καὶ κάνει τὸ σταυρό του.

— Θεέ μου ! ψιθυρίζει, δόμου δύναμη !

Κι' ἀμέσως μπήγει τὸ σουγιά του στὸ ἀριστερό του μπράτσο. Τὸ αἷμα ἀναπηδάει... κ' ὕστερα ἀρχίζει νὰ τρέχῃ σιγὰ - σιγά. Ὁ Σέμεν βάφει μέσα σ' αὐτὸ τὸ μαντῆλι του, ποὺ ἔγινε κι' ὅλας κατακόκκινο ! Τὸ ξεδιπλώνει ὕστερα, τὸ δένει στὴν ἄκρια τοῦ κλωναριοῦ, καὶ τ' ἀνεμίζει στὸν ἀέρα.... Ἔχει τώρα μιὰ κόκκινη σημαία.... Τὴ σηκώνει ὅσο ψηλότερα μπορεῖ καὶ τὴν κουνάει... Ὁ μηχανικὸς θὰ δῇ αὐτὸ τὸ σημεῖο κινδύνου καὶ θὰ σταματήσῃ τὴν ἁμαξοστοιχία... Θὰ τὸ δεῖ ὅμως ;... Θεέ μου ! νὰ τὸ τραῖνο, πλησιάζει... Σὲ λίγο θἄνε κοντὰ στὸ θάνατο...

— Ὁ μηχανικὸς δὲ θὰ με δῇ !... δὲ θὰ τὰ καταφέρῃ νὰ σταματήσῃ τὴν ἁμαξοστοιχία ἐγκαίρως... Εἶνε τόσο μεγάλη ἡ ἁμαξοστοιχία !.. Ἔχει τόσο πολλὰ βαγόνια !...

Τὸ αἷμα του ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ ἀπ' τὴν πληγή του. Τρέχει ἄφθονο... Προσπαθεῖ νὰ τὸ σταματήσῃ μὰ τοῦ κάκου. Τρέχει, τρέχει ποτάμι !..

— Τὴν ἄνοιξα πολὺ βαθειὰ τὴν πληγή !... λέει ὁ Σέμεν.

Νά, τὸν ἔπιασε τώρα ζαλάδα... Δὲ βλέπει πιά... Τοῦ φαίνεται πὼς ἀκούει καμπάνες νὰ χτυπᾶνε στ' αὐτιά του... Δὲν μπορεῖ νὰ δῇ τὴν ἁμαξοστοιχία... Δὲν τὴν ἀκούει. Μονάχα μιὰ ἰδέα κατέχει τὰ πνεῦμα του :

— Θὰ πέσω... δὲν μπορῶ πιά... δὲν μπορῶ νὰ βαστάξω ἄλλο... Θὰ μοῦ πέσῃ ἡ σημαία... Τὸ τραῖνο θὰ μᾶς κάνῃ κομμάτια... Θεέ μου ! Θεέ μου !... Βοήθεια ! βοήθεια !...

Ὅλα τὰ βλέπει μαῦρα καὶ σκοτεινὰ τριγύρω του καὶ μὲς στὴν ψυχή του αἰσθάνεται ἕνα ἄπειρο κενό... Καὶ ἡ σημαία θὰ πέ... Μὰ ὄχι, δὲν πέρτει. Κάποιο χέρι τὴν ἅρπαξε ξαφνικὰ καὶ τὴ σηκώνει ψηλά, καὶ τὴν κουνάει. Ὁ μηχανικὸς τὴ βλέπει. Νιώθει ὄθηση πρὸς τὰ πίσω στὸν ἀτμὸ καὶ ἡ ἁμαξοστοιχία σταματάει...

***

Οἱ ἐπιβάται κατεβαίνουν ἀπ' τὰ βαγόνια. Τί τρέχει ; Τί συμβαίνει ; Βλέπουν σ' ἀπόσταση δέκα μέτρων ἀπ' τὴν ἀτμομηχανή, κάποιον ἄντρα ξαπλωμένο ἀναίσθητο, πάνω στὰ σίδερα τῆς γραμμῆς: Ἀπλα τοῦ στέκεται ἕνας ἄλλος ἄντρας, ποὺ κρατάει στὰ χέρια ἕνα ματωμένο πανί. Εἶνε ὁ Βασίλης ποὺ μετανόησε τὴν τελευταία στιγμὴ γιὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ πήγαινε νὰ κάνῃ καὶ ποὺ προλάβε νὰ σηκώσῃ τὴ σημαία ἀπ' τὸ χέρι τοῦ Σέμεν, τὸ ὁποῖο εἶχε παραλύσει καὶ ἦταν ἕτοιμο νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ πέσῃ κάτω. . Καὶ νὰ τώρα κυττάζει τὴν ἀτμομηχανή, τοὺς ἐπιβάτες καὶ τὸν ἀναίσθητο Σέμεν, ψιθυρίζοντας μὲ συντριβή :

— Πιάστε με !... Ἤθελα νὰ ἐκτροχιάσω τὴν ἁμαξοστοιχία !... Πιάστε με ! Εἶμαι ἕνας κακοῦργος !...

Βσεβολὸδ Γκάρσιν

✻

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Τοῦ **Ἐρρίκου Χάϊνε**

Στὰ ἐσ ερινὰ βραδόφωτα φέγγαν ἀκόμι οἱ βρίχοι
Κ' ἐμεῖς καθόμασταν τὶ δυὸ στὴν ἀμμουδιὰ μονάχοι.

Οἱ γλάροι ἐκρίζανε ψηλὰ καὶ τὰ νερὶ βογγοῦσαν
Καὶ στὶ γλυκὰ τὰ μ τ α σου τὶ δάκρυα ἐπλημμυροῦσαν.

Κ' ἐστάζανε στὶ χέρια σου στὶ ὁλόλευκά σου κρῖνα
Κ' ἐγὼ ὁ φτωχὸς ἐμάζευα τὶ δάκρυά σου ἐκεῖνα.

Ἄχ ! μ' ἀπὸ κεῖνη τὴ στιγμὴ μαρτίνετμι ἡ ψυχὴ μου.
Τὰ μίτια μου θολόνουνε καὶ λυώνει τὸ κορμί μου.

Δὲν εἶνε ἀρρώστεια ποὺ μπορεῖ βοτάνι νὶ μὲ σώσῃ,
Ἤπια τὶ δακρυά σου, ξανθή, καὶ μὲ ἔχουν φαρμακώσει.

Μετάφραση **Παύλου Γνευτοῦ**

✻

Τὸν κόσμο ὁ δόλος διοικεῖ κι' ἡ ἄδικη εἰμαρμένη. Τὰ πλούτη ἔχουν οἱ κακοὶ καὶ εἰς τοὺς βράχους κατοικεῖ ἡ ἀρετὴ κρυμμένη.

Α. Ραγκαβῆς

***

Σὲ ποιὰν ἡ Μοῖρα ψεύτικη ζωὴ μᾶς βασανίζει ! μιὰ ἀχτίδα βλέπουμε αὐγῆς, κι' ἔξαφνα μαύρη καταιγὶς ἐπάνω μας συρίζει !

Σ. Καρύδης